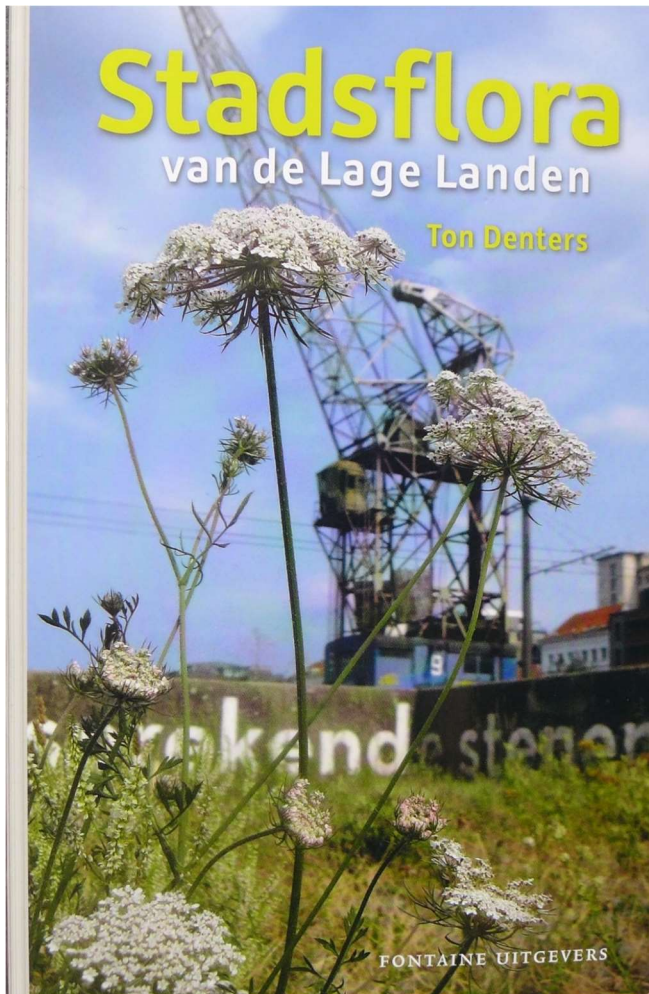

Nieuw in de Jan Verwey Bibliotheek

Jelle van Dijk

Ton Denters 2020. Stadsflora van de Lage Landen.
Fontaine Uitgevers Amsterdam. 448 pagina's. Prijs € 35.

In 2004 publiceerde Fontaine Uitgevers de eerste stadsplantengids van Ton Denters onder de titel *Stadsplanten, veldgids voor de stad*. Wellicht was toen voor het smalle formaat (12 x 20 cm) gekozen vanwege de keuze voor een veldgids die gemakkelijk in een jaszak meegenomen kan worden. Dat bleek een slechte keus te zijn. Teksten en illustraties liepen door tot in de vouw en de pagina's waren op een rug gelijmd die zich slecht liet buigen. Wilde je de teksten goed lezen, dan moest je het boek bijna slopen (zie bespreking in de Strandloper september 2004). Omdat nu voor dezelfde uitgever was gekozen, vreesde ik het ergste. Mijn opluchting was daarom groot toen ik bij het openslaan direct merkte dat dit grotere boek (15 x 23 cm) prima is open te vouwen en dat de gehele tekst goed te lezen is, zonder het boek pijn te doen.

Als plantenliefhebber merk je meteen dat dit een fantastisch boek is. De titel is te vinden op de groslijst voor de jaarlijkse Jan Wolkers Prijs en is voor mij kandidaat nummer één. Maar gelet op de soms merkwaardige keuze

van de jury is het afwachten of deze keer een echt goed natuurboek de prijs gaat winnen.

Wat direct opvalt, is de fraaie vormgeving. De stadsplanten zijn grofweg ingedeeld naar kleur en kleurbalkjes onder- en bovenaan de bladzijde maken het zoeken naar bijvoorbeeld een plant met gele bloemen eenvoudig. De honderden foto's zijn vrijwel zonder uitzondering van uitstekende kwaliteit. Regelmatig zijn foto's over de gehele pagina afgedrukt, waarbij behalve de plant ook de groeiplaats mooi in beeld wordt gebracht. Per kleurgroep handhaaft Denters zoveel mogelijk het familieverband. Alle gele kruisbloemigen staan dus mooi bij elkaar. Binnen de kleurgroepen is het boek doorspekt met hoofdstukjes gewijd aan soortgroepen als "Uitheimse springzaden", "Liggende wolfsmelken" en "Vreemde nachtschaden". De teksten nemen vrijwel evenveel plaats in als de bijbehorende foto. Meer nog dan in het eerder genoemde boek uit 2004 noemt Denters verbluffend veel historische gegevens. Daarbij vermeldt hij niet alleen het jaar van de eerste vondsten, maar ook over de wereldreis die sommige planten al gemaakt hadden voordat ze zich in de Lage Landen vestigden. Dat hij daarbij nu ook gegevens uit Vlaanderen gebruikt, verbreedt ons blikveld aanzienlijk. Veel soorten die hier voor het eerst opduiken, waren namelijk al eerder bekend uit Vlaamse steden. Ben je geïnteresseerd in deze materie, dan moet je de inleidende hoofdstukken zeker niet overslaan. Daar is bijvoorbeeld een wereldkaartje te vinden waarop staat aangegeven waar al die nieuwe stadsplanten vandaan komen. Mediterraan Europa en aangrenzend Midden-Europa zijn goed voor 43% van de nieuwkomers. Lagere percentages leveren de gematigde streken van Noord- en Zuid-Amerika en China. Maar zelfs vanuit Zuid-Afrika en Australië weten planten, soms via omwegen, ons land te bereiken. De opwarming vanwege klimaatverandering en het mondiaal verplaatsen van mensen en goederen kunnen in dit verband als belangrijke gangmakers worden genoemd.

Een bijzonder deel van het boek vormen de stadswandelingen die met hulp van plaatselijke deskundigen zijn ontworpen. De aangegeven routes leiden niet alleen langs fraaie muurvegetaties, maar ook langs schaduwrijke steegjes en keldergaten. Bij de Belgische steden komen uiteraard oude steden als Brugge en Gent aan bod, maar ook de vroegere mijnstad Genk waar de enorme steenhoop voor een boeiende flora zorgt. Voor onze omgeving zijn de wandelingen door Leiden, Haarlem, Den Haag, Rotterdam en Amsterdam zeker de moeite waard. Maar er zelf op uittrekken in steden als Delft en Gouda kan ook mooie vondsten opleveren. Liefhebbers van de stadsflora kunnen elke week een nieuw artikel lezen over een bepaalde stadsplant via de website www.stadsplanten.nl. De bijdragen, waarop men zich kosteloos kan abonneren, behandelen oude en nieuwe stadsplanten. De teksten zitten vol informatie en humor! Van harte aanbevolen!

Bob Luijks (redactie) 2020. **De mooiste fotolocaties Noord-Nederland.** Uitgeverij PIXFACTORY Amersfoort. 366 pagina's. Prijs € 44,90.

Dit boek is uitgegeven door natuurfotografen voor natuurfotografen. Stop nu niet direct met verder lezen als je niet tot de groep landgenoten behoort die altijd met camera's en lenzen slepen als ze een mooi plekje opzoeken. Ik dacht Nederland aardig goed te kennen, zeker wat de noordelijke provincies betreft, maar dit boek maakt mij duidelijk dat er nog heel wat fraaie terreinen zijn die ik helemaal niet ken. Geen wonder, want in dit boek worden voor Friesland 60, voor Groningen 40 en voor Drenthe 51 gebieden beschreven! Natuurlijk zitten daar bekende natuurgebieden bij zoals het Dwingelderveld (Dr), de Makkumerwaard (Fr) en de Dollardpolders (Gr), maar daarnaast passeren talrijke natuurgebiedjes waarvan ik het bestaan zelfs niet wist zoals de Berkhofschaans (Fr), Kolhamster Mainschoar (Gr) en het Scharreveld (Dr).

Het aardige van dit boek is dat het zich niet specifiek richt op één groep organismen. Naast vogels en planten is er ruim aandacht voor dagvlinders, libellen, paddenstoelen, landgoederen en landschappen. De belangrijkste reden om dit boek voor onze bibliotheek aan te schaffen, vormen de fraaie kaartjes bij de beschrijving van elk natuurgebied. Op deze kaartjes is met nummertjes aangegeven welke plekken interessant zijn. In de begeleidende tekst is te lezen waarom dit plekje de moeite waard is. De samenstellers - veel plaatselijke deskundigen leverden bijdragen - verdienen lof voor het plaatsen van een P op plekken waar gearpkeerd kan worden. Het is mij nogal eens overkomen dat je een bepaald gebied wel kunt vinden, maar dat je de auto nergens kwijt kunt.

Natuurlijk mag je verwachten dat in dit boek veel fraaie foto's zijn opgenomen. Daarbij staan bij elke foto de technische gegevens vermeld. Zo wordt bij een opvliegende Wintertaling in het gebied Dannemeer (bij Slochteren in de provincie Groningen) vermeld: Canon 7D

II op 499mm; 1/3200s bij f/6.3; ISO 640. 29-03-2018. Dat is dus informatie voor de echte natuurfotografen. Bij de foto's van planten viel mij op dat in veel gevallen de achtergrond opzettelijk heel onscherp wordt gehouden, waardoor de plant zelf mooi afsteekt. Dat getuigt van een heel andere opvatting dan die van de fotografen die plaatjes voor de *Stadsflora van de Lage Landen* leverden. Zij kozen juist voor een grote dieptescherpte om ook de omgeving waarin de plant groeit goed in beeld te brengen. Wat je voorkeur ook is, dit boek is bijzonder bruikbaar voor iedereen die eens wat 'nieuwe' gebieden wil opzoeken. En met een smartphone of een kleine compactcamera kun je ook mooie foto's maken.

